

Italijoje gyvenanti Aurelija apie veiklą, už kurią negauna atlygio: sulaukėm tiek dėmesio, kad negalim sustoti

Gyvenimas svetur dažnam lietuviui netrukdo diena iš dienos puoselėti tautiškumą, mokyti vaikus lietuvių kalbos ar dalyvauti gimtosios šalies bendruomenės veiklose. Dviejų vaikų - vienam jų greit sueis aštuoneri, kitam penkeri - mama Aurelija Orlova tai įrodė savo pavyzdžiu. Nors į Italiją ji išvyko jau pakankamai seniai, lietuviybę savo darbais ir užklasine veikla skatina kasdien, pamiršdama, ką reiškia laisvi vakarai ar savaitgaliai. Su Aurelija Delfi kalba apie jos įkurtą lituanistinę mokyklą, dvikalbystę, biblioteką namuose, kuri prieinama visiems bendruomenės nariams ir kultūrinius skirtumus.

[Reda Barkauskaitė](#)

Delfi.lt

Aurelija apsistojo Turino mieste. Remiantis oficialiais duomenimis, Pjemonto regione (regionas šiaurės vakarų Italijoje) gyvena maždaug 700 lietuvių, o visoje Italijoje – maždaug 5500, įskaitant ir vaikus.

„Įdomus faktas, kad 88 proc. jų yra moterys, – sako Aurelija. – Visą laiką juokauju, kad tie likę 12 proc. yra kunigai arba vaikai. Žinoma, ta statistika nėra labai tiksli. Pavyzdžiui, kai registruojame vaikus mokinių registre, visą laiką klausiu, ar jie turi Lietuvos pilietybę – tai maždaug pusę jų nėra įregistruoti net registruose. Tad raginame tai padaryti, padedame Lietuvoje įregistruoti užsienyje gimusį vaiką – ir

visai nesvarbu, kad jam jau 10 m. ar daugiau. Jei esi išvykęs ir nepranešei Lietuvai, kad tau gimė vaikas – mūsų populiacija nuo to tik mažėja.“

Kaip juokiasi pašnekovė, gyvenimo svetur priežastis kaip ir aiški – jos vyras italas.

„Metus bendravome nuotoliu, o paskui priėmėme sprendimą, kad aš persikraustau pas jį. Man gyvenamąją vietą pakeisti buvo paprasta – dirbu informacinių technologijų srityje, tad gavau galimybę dirbti nuotoliu. Net ir gyvendama Italijoje dirbu lietuviškoje įmonėje, – pasakoja Aurelija. Ji tuoj pat patikina, kad neretai grįžta į Lietuvą – tiek darbo, tiek visuomeniniais reikalais. – Dažniausiai Lietuvoje leidžiu ir vasaras. Tuo metu Italijoje darželiai užsidaro, o man labai svarbu, kad vaikai mokėtų, praktikuotų lietuvių kalbą – užrašau tiems keliems mėnesiams į darželį Lietuvoje.“

Aurelija Orlova | Asmeninio archyvo nuotr.

Informacinių technologijų ekspertė laisvu metu užsiima visuomenine veikla – yra Pjemonto regiono lietuvių bendruomenės pirmininkė, virtualios ir kontaktinės lituanistinės Italijos mokyklos bendraįkūrėja, Pasaulio lietuvių bendruomenės valdybos narė, atsakinga už viešuosius ryšius, Italijos lietuvių naujienų portalo itlietuviai.lt projektų vadovė bei garbės narė krašto valdyboje. Aurelija pokalbio

metu ne kartą šypteli – tikiuosi, nieko nepamiršau, sako ji.

Mokyklą įkūrė prasidėjus pandemijai Vos persikrausčiusi gyventi į Italiją ir dar neturėdama vaikų, bet atsakingai žiūrėdama į ateitį, Aurelija ėmė domėtis, ar Turine yra lituanistinių mokyklų. Pripažįsta, jų buvo – prie vienos iš jų prisijungė kaip mokytojos padėjėja.

„Su kitomis mokytojomis rengėme kontaktines pamokas, bet viską pakeitė prasidėjusi pandemija – visos kontaktinės mokyklos Italijoje buvo uždarytos. Kadangi esu iš informacinių technologijų srities, pagalvojau, kad labai paprasta visą ugdymą perkelti į nuotolį. Tiesą sakant, net nebuvo tokios konkrečios idėjos įsteigti mokyklą – galvojome tik persikelti į kitą erdvę. Manėme, kad pandemijai pasibaigus nuotolinis mokymas nebebus aktualus. Pamenu, virtualiu būdu niekas nemokėjo dirbti – teko mokytis, aiškinti, o kol viską susisteminom, padarėm ir nemažai klaidų, juk tuo metu dar nebuvo su kuo pasitarti“, – prisimena pašnekovė.

Aurelija teigia nesitikėjusi tokio mokinių antplūdžio – vos paleidus registraciją sulaukė 150-ies susidomėjusiųjų. Situacija pasidarė rimta, šypteli lietuvė, netrukus ėmusi ieškoti daugiau mokytojų. „Paieškos irgi vyko per bendruomenę, per kontaktus – daug mokytojų patikėjo mūsų idėja. O kai atslūgo pandemija, pagalvojome, kad tokį būrį moksleivių turinčios mokyklos tiesiog negalima uždaryti – poreikis buvo didžiulis. Žmonėms tapo patogiau prisijungti į pamoką virtualiai, daug kas ėmė taupyti laiką – pavyzdžiui, jeigu iki kontaktinės mokyklos reikia važiuoti valandą, dar tiek pat užtrunka grįžti, tai nėra paprasta, – sako pašnekovė. – Tapo lengviau sukurti grupes pagal amžių ir mokymosi lygį, o kontaktinėse pamokose dažnai nepavyksta to padaryti – per mažai vaikų gyvena aplink.“

Atsiimant apdovanojimą iš Prezidento | Irmanto Geluno nuotr.

Pamokos lituanistinėje mokykloje vyksta nuo pirmadienio iki šeštadienio, tačiau nebūtinai kasdien – pavyzdžiui, trimečiai turi tik kelis užsiėmimus. „Paaugliams pasirinkimas, žinoma, didesnis – yra ir literatūra, istorija, lietuvių kalba, kalbėjimo lavinimas. Ugdymas vyksta po jų įprastinių pamokų mokykloje – užsiėmimai trunka maždaug nuo 17:30 iki 20 val. Čia kalbu apie virtualias pamokas. Na, o kontaktinės vyksta savaitgaliais, – vardija Aurelija. – Esame atidarę jau penkis padalinius.“ Ji – ne tik mokyklos vadovė, bet ir lietuvių bendruomenės pirmininkė, tad pasidalina įžvalgomis dėl dvikalbystės bei kokias tendencijas pastebinti.

„Pačioje bendruomenėje daugiau vaikų, nekalbančių arba labai silpnai suprantančių lietuvių kalbą. O kalbant apie mokyklą, nors mes suteikiame galimybę mokytis ir nekalbantiems lietuviškai, surinkti tokią grupę sunku. Matyt, tokioms šeimoms truputėlį baisu, bet svarbu skatinti, juolab, kad ugdymas mūsų mokykloje yra nemokamas – registracijos mokestis siekia vos keliasdešimt eurų, – sako Aurelija. – Taip, mūsų tikslas nėra paremtas verslo idėja – labiau siekiame, kad kuo daugiau lietuvių kilmės vaikų kalbėtų lietuviškai. Aš pati finansiškai iš to negaunu beveik nieko.“

Vaikai kalba 4 kalbomis

Moteris atvira – svarbu išlaikyti lietuviybę, nes pamesti ją, gyvenant svetur, labai lengva. O tam dažnai prireikia ir savanorystės ar neblėstančios energijos.

„Žinoma, mūsų mokyklos ir kriterijai kiek kitokie – pavyzdžiui, mums nereikia pateikti ataskaitų už kiekvieną vaiką. Bet visos mūsų pamokos ištis kokybiškos, informatyvios, visi mokytojai turi pedagoginį išsilavinimą“, – tikina įkūrėja.

Aurelija teigia, kad dabar, pažvelgusi keliais dešimtmečiais atgal, pastebi, kad Lietuvos mokyklose bent anksčiau kažkiek pritrūko tautiškumo akcentų. Net jei pamokose kalbėdavo apie meną, dažniausiai būdavo pateikiami tarptautiniai pavyzdžiai.

„Tautinis paveldas tarsi liko paraštėse. Galiu teigti, kad Lietuvą tokią, kokia ji yra, atradau persikrausčiusi gyventi į užsienį. Kai tapau bendruomenės pirmininke, pradėjau kviesti įvairius tautodailininkus – sužinojau apie tokius dalykus, kokių gyvendama Lietuvoje net nepagalvojau esant. Ėmiau domėtis lietuviška kultūra, kad pristatyčiau ją ir kitiems. Atradau ir šiuolaikinius rašytojus lietuvius – anksčiau jų nė nežinojau. Ir mano šeima nebuvo tokia, kuri labai puoselėtų tradicijas – švęsdavome Vėlykas, Kalėdas, bet aplinkoje nebuvo kalbama, pavyzdžiui, kokiomis ypatingomis technikomis galima dažyti kiaušinius“, – kalba pašnekovė.

Pačios Aurelijos vaikai kalba keturiomis kalbomis – italų, lietuvių, anglų ir rusų. „Aš pati esu iš dvikalbės šeimos, mano gimtosios yra lietuvių ir rusų. Kai grįžtame visa šeima į Lietuvą, skamba visos keturios kalbos – mano brolis ir sesuo gyvena Anglijoje, tad tarpusavyje tenka susikalbėti ir šia kalba“, – sako ji.

Vienas iš Aurelijos vaikų jau lanko mokyklą, tad ji gali trumpai palyginti švietimo sistemas Italijoje ir Lietuvoje. O skirtumų šiek tiek yra. „Italijoje yra labai daug egzaminų, taip pat vaikai dažnai keičia mokyklas. Lietuvoje mokomasi 12 metų, Italijoje – 13. Kalbant apie pagrindinį ugdymą, yra labai daug specializuotų mokyklų. Pavyzdžiui, vienose stipresnis matematinis ugdymas, kitose – menai. Asmeniškai man sunku įsivaizduoti, kaip toks jaunas žmogus, būdamas vos 12–13 metų, gali įsivaizduoti, kokią kryptį jam rinktis. Aš pati iki 12 klasės mažiau apie daile, o nuėjau į informacines technologijas“, – šypsosi lietuvė.

Aktyvi veikla bendruomenėje ir kultūriniai skirtumai Pasaulio lietuvių bendruomenės veikla taip pat užima nemažai laiko Aurelijos gyvenime. Ten ji rūpinasi komunikacija, pasaulio lietuvių tinklapio veikla. „Tuo pačiu esame ir pagalba pačioms bendruomenėms. Pavyzdžiui, skelbiame apie jų renginius, tad veikla nukreipta į abi puses. Žinoma, bendraujame ir su Lietuvos žiniasklaida bei institucijomis. Įgyvendiname ir tikslus – kiekviena kadencija užsibrėžia pagrindines gaires, – vardija Aurelija. – Į šią poziciją, manau, buvau išrinkta todėl, kad jau dirbau naujienų portale itlietuviai.lt. Tiesiog turėjau patirties šioje srityje.“

Lietuvės požiūris į bendruomenės narius lietuvius itin šiltas, draugiškas ir atviras. Prieš kurį laiką pašnekovė savo namuose įkūrė lietuviškų knygų biblioteką, jas skolintis ir skaityti gali kiekvienas bendruomenei priklausančias narys. „Knygas susisteminome, man padėjo mokyklos asistentės. Galbūt reikėtų daugiau viešinimo, bet iš esmės užsukti ir pasiimti norimą knygą gali bet kas. Kadangi aš dirbu namuose, man tikrai nesudėtinga tą knygą paduoti – įprastai susitariame iš anksto, jokių problemų nekyla, – sako Aurelija. – Pastebiu, kad visi mūsų bendruomenės nariai noriai padeda. Pavyzdžiui, yra renginys kokiame nors miestelyje, iki kurio reikia važiuoti automobiliu. Dažniausiai teiraujamės, kas ką galėtų paimti, niekada nėra bėdos, jei tas žmogus nepažįstamas. Manau, tampame tokie bendruomeniški todėl, kad pabuvus kiek ilgiau toliau nuo Lietuvos, kitaip ir negali. Padedi vienas kitam.“

Stovykla Virtualioji istorija | Jean Luc Dang nuotr.

Vis dėlto kultūrinis skirtumas išties didelis, pastebi pašnekovė. Tą ji sako pastebinti, kai grįžta į Lietuvą. „Kai mano vaikas nueina Lietuvoje į žaidimų aikštelę, sveikinas su visais kitais, ieško draugų – nuobodu jam vienam žaisti. Kai jam nieko neatsako, vaikas suglumsta – galvoja, gal jis nesupranta, pavyzdžiui, lietuviškai. Kurį laiką buvau pasimetusi, nežinojau, ką atsakyti savo vaikui, kaip tai paaiškinti. Iškeltos diskusijos metu priėjom išvadą, kad tokiu atveju reikia paskatinti, pagirti vaiką, kad jis pasisveikino. Paaiškinti, kad galbūt kitam vaikui nejauku, neįprasta taip elgtis, bet vistiek reikia stengtis su visais sveikintis, – pasakoja Aurelija. – Jokiu būdu nesakau, kad tai neigiama lietuvių savybė – tai kultūrinis, istoriškai susiklostęs dalykas. O ir kartos keičiasi, pamažu įnešdamos vis daugiau bendruomeniškų įpročių.“

Delfi